

L'historiador vigatà afirma que la repressió a Catalunya es va allargar durant més de 20 anys

Vicenç Pascual explica la Guerra de Successió amb el dietari d'un pagès

Vic

Jordi Vilarrodà

A mitjan segle XVIII, un pagès de Palau-Saverdera, de nom Sebastià Casanovas, va escriure un document pensant a deixar-lo com a testimoni escrit per a la seva família. El que avui es coneix com el *document de Palau-Saverdera* ha servit a l'historiador Vicenç Pascual per explicar la Guerra de Successió (1705-1714) i les seves conseqüències des d'una perspectiva diferent, la d'aquells que encara molts anys després en patien les conseqüències. Ho ha fet en el llibre *Guerra i postguerra de Successió*, que ha sortit a la llum editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

El plantejament de Vicenç Pascual té molt a veure amb la recuperació de la memòria, un concepte aplicat en conflictes més recents com la Guerra Civil espanyola. "Es tractava de recuperar la memòria, també, de la Guerra de Successió", més enllà del setge a Barcelona, l'11 de setembre de 1714 i la pèrdua de les llibertats catalanes amb el Decret de Nova Planta. "Es coneix poc la postguerra, els detalls... allò no va ser només un conflicte entre exèrcits", afirma. Igual

L'historiador Vicenç Pascual, amb el llibre 'Guerra i postguerra de Successió'

que en les guerres actuals, la població civil va ser la que en va patir les conseqüències amb més intensitat.

Les notes escrites per Sebastià Casanovas entre els anys 1750 i 1756 li han servit per a aquest propòsit, perquè contenen força indicacions de com la repressió es va escampar fins als pobles més petits i la postguerra va ser terriblement duradora, "ben bé vint anys després del final de la guerra". Alguns dels

seus agents més efectius van ser, per exemple, les tropes franceses de reforç enviades de França per ajudar Felip V, "que s'havien especialitzat a liquidar i escampar la població pagesa" durant la guerra dels Hugonots. I ho van repetir a Catalunya i al País Valencià, "per exemple a Xàtiva".

A través del manuscrit de Sebastià Casanovas es comprova, per exemple, com la seva família pateix

l'estigma d'haver estat al costat de l'arxiduc Carles d'Àustria durant la Guerra de Successió. El pare de l'autor es va haver d'exiliar i ell mateix va ser perseguit "per la condició austriacista del pare", i obligat a allistar-se per combatre contra el Carraçclet (Pere Joan Barceló, guerriller que va lluitar contra les tropes d'ocupació filipistes). Els Casanova van arribar a perdre terres en *segrestaments* de béns que

eren molt habituals com a forma de repressió. Part d'aquestes propietats ja les havien recuperades, amb molt d'esforç, en el moment en què Sebastià escriu el seu llibre de família. El cadastre és un altre instrument utilitzat "per castigar la pagesia", amb impostos abusius que, al capdavant, els conduïen a perdre la propietat de les terres.

Vic

'Traduït' per M. Àngels Anglada

El *document de Palau-Saverdera* va ser recuperat per Jordi Geli, espòs de l'escriptora vigatana Maria Àngels Anglada. A Catalunya s'han conservat una quarantena d'aquests llibres de família, que en el seu moment fins i tot eren acceptats pels notaris. No ha arribat fins a nosaltres en la seva integritat, perquè hi falten pàgines i se'n van arrencar documents. La mateixa Maria Àngels Anglada va *traduir* el manuscrit al català modern: "En va fer una versió perfecta, sobre la qual he treballat", diu Vicenç Pascual.

Sebastià Casanovas no cita mai directament la Guerra de Successió i més aviat sembla que escrigui el llibre "per justificar davant dels seus descendents per què ha perdut una part de les propietats", però el seu testimoni resulta ric en vivències. Vicenç Pascual cita fragments d'aquest text al principi de cada capítol del seu llibre.